

velskpladsfer, som i saa Henseende kunde opstaae, da er det jo alle Thingets Medlemmer bekendt, at det er en utrolig Mængde smaa Kjøbstæder, vi have. Man behøver ikke at gaae udenfor Sjælland for at see; at mange ere saa smaa, at de ikke kunne gjøre nogen stor Nytte. Jeg vil ikke have, at Kjøbstæderne skulde sidde som „smaa Lehnsgrever“ fra Midt- delalderen og tyngé paa Landet; men jeg troer heller ikke, at man, naar man nærmere undersøger de nuværende Kjøbstæders Beskaffenhed, vil finde, at den er en saadan, at det kunne siges at tyngé synderligt paa Landet. Med Hensyn til, at det er bemærket, at den Under- søgelse, der er fæet med Hensyn til Stignin- gen, skulde bevise, at man hellere vilde lægge Banen her end andre Steder, skal jeg tillade mig at bemærke, at de ansførte Resultater maae faae Anvendelse, hvad enten man lægger Ba- nen paa den ene eller paa den anden Side af Landet.

Utlæg: Det skal være mig en For- nøielse at anerkjende den gode Villie, som den høitærede Indenrigsminister i denne Sag har lagt for Dagen; jeg troer, at den fortjener saameget mere Paaskjønnelse, som det maa erindres, hvad han ogsaa yttrede i det første Møde, at han foresandt den jydské Jernbanes- sag i høi Grad forsvakket, ikke blot derved, at en tidligere Regjering havde forsømt i rette Tid at tage imod et gunstigt Tilbud, men ogsaa derved, at Autoriteter, der ikke pleie at forstaae sig meget paa Defonomie, og endnu mindre paa Statsøfonomie, havde faaet Ind- slydelse paa denne Sag, forsvakket ogsaa derved, at en af de næstforegaaende Indenrigs- ministre, efterat han først havde en bestemt Mening om Sagen, derpaa gik over til den modfatte og endte i complet Raadvildhed, og endelig derved, at — hvis jeg maa tillade mig at sige det, thi jeg indbefatter mig selv deri — nærværende Thing, iffor utvivlsomt be- gif en Feil ved, istedetfor enten at bevilge den hele forlangte Sum til Nivellement eller nægte den, gif Halsveien, og fik derved en Bane ni- velleret, om hvis Gavnlighed for Jylland der hersker meget stor Tvivl. Jeg troer altsaa, at det fortjener Paaskjønnelse, at den ærede

Indenrigsminister under disse Forhold har havt Mod til at tage fat paa Jernbanesagen, og skjøndt jeg er enig med dem, der mene, at denne Bane ikke hører til dem, som ere meest paatrængende eller vilde være meest nyttige for Jylland, saa troer jeg dog, at den vil gjøre saamegen Nytte, at den fortjener at komme istand. Men derimod kan jeg ikke forstaae en Paastand, som jeg forøvrigt kun gaanske fort- skal opholde mig ved, fordi den allerede er drøftet af saa mange Talere, en Paastand, der er bleven gjentaget meget bestemt, og i en saa at sige bydende Tone er kommen fra den ærede Indenrigsminister, at nemlig denne Bane ikke vilde præjudicere en Længdebane. Det er mig aldeles uforstaaeligt, hvorledes den ærede Mi- nister kan paaftaae dette, naar man ikke vil pointere det saaledes, at derved forstaaes „af- gjøre,“ men kun at den vil udøve en gaanske væsentlig Indslydelse derpaa; thi det er mig klart at det vil den, hvad enten man følger den ene Vet eller den anden, hvad enten man fører den i østlig Retning eller fører den i vestlig Retning. I en østlig Bue vil den, som den ærede Rigs- dagsmand fra Viborg og den ærede Rigsdags- mand fra Holbet Amts Øden Balgfreds (Tschering) oplyste, blive et stærkt Argument for, at Banen ikke blot fra Aarhus nordøst, men ogsaa fra Aarhus sydøst skal gaae igjennem Kjøbstæderne, idet ellers Længdebanen vil komme til at gjøre en stor Bue. Vælger man derimod den vestlige Bue, saa er det altid et Argument for en mere vestlig Landbane — jeg siger Land- bane i Modsetning til Kjøbstædbane — idet det er et Stykke Længdebane, der da føres fra Gudena til Viborg. Vil man nu ogsaa bringe en Forbindelse istand til Randers, saa kan Længdebanen enten gaae over Viborg eller Randers videre Nord paa. Dersom Balget af den vestlige Bue ikke afgjør den sydlige Banestækning fra Aarhus sydøst, saa vil det kun være, fordi denne Retning har en saa stærk Modstand i Regjeringen og i den samme omgivne Kreds, at det alligevel ikke vil lykkes for den at trænge igjennem; men saa vil ogsaa en Deel af dette Baneanlæg komme til at gjøre mindre Nytte. Jeg er derfor fuldkommen enig med den ærede Rigsdagsmand fra Ran- ders (Ballentin), at naar man stemmer over